

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 536971

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Krzysztof Ciepliński

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok IV - Semestr 7

Punkty ECTS: 4

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

C1 - umożliwienie studentom nabycia podstawowej wiedzy z zakresu psychoterapii - jej form, zastosowań, specyfiki i efektywności głównych nurtów i szkół terapeutycznych, zasad etycznych oraz procesu szkolenia się w psychoterapii.

C2 - przygotowanie do świadomego wyboru ścieżki kształcenia podyplomowego w zakresie psychoterapii

C3 - nabycie zdolności do propagowania w społeczeństwie rzetelnej wiedzy na temat psychoterapii oraz udzielania wsparcia informacyjnego osobom ze wskazaniami do podjęcia psychoterapii

Wymagania wstępne:

W1- znajomość zagadnień z zakresu psychologii rozwojowej, diagnostyki psychologicznej, psychologii osobowości.

W2- co najmniej równoległe uczestnictwo w kursach z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii oraz podstaw psychiatrii

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

1. Student posiada podstawową wiedzę na temat psychoterapii, w szczególności problematyki definiowania i zastosowań psychoterapii, jej dostępnych form, szkół i nurtów, kształcenia się psychoterapeutów; Wskazuje na główne kierunki rozwoju oraz wyniki badań nad mechanizmami i efektywnością psychoterapii - K_W01.
2. Student posiada uporządkowaną wiedzę na temat zasad i możliwości świadczenia pomocy psychoterapeutycznej osobom cierpiącym na różnego rodzaju zaburzenia funkcjonowania - K_W13.
3. Student zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychoterapeuty w zakresie prowadzenia badań naukowych, postępowania diagnostycznego oraz udzielania pomocy psychologicznej - K_W15.

UMIĘJĘTNOŚCI

4. Student potrafi analizować przyczyny i źródła zachowań człowieka, w tym w sytuacji zaburzeń funkcjonowania; umie planować oddziaływania o charakterze pomocy psychologicznej i psychoterapii ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań jednostki - K_U07.
5. Student potrafi krytycznie ocenić przydatność metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania przeznaczonych dla osób ze wskazaniami do skorzystania z psychoterapii - K_U10.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

6. Student rozumie potrzebę podnoszenia własnych kompetencji interpersonalnych oraz samoświadomości emocjonalnej w sytuacji udzielania świadczeń z zakresu pomocy psychologicznej i psychoterapii - K_K01.
7. Student ma świadomość specyfiki relacji interpersonalnych w sytuacji pomocy psychologicznej i psychoterapii. Wykazuje troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody pacjentom - K_K06.

Metody dydaktyczne:

1. Wykład oparty o prezentację multimedialną oraz elementy technik experiential learning, ilustrowany danymi z praktyki klinicznej.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Egzamin pisemny

Ocena niedostateczna

(W) - Student nie posiada podstawowej wymaganej wiedzy na temat psychoterapii.

(U) - Student nie potrafi analizować przyczyn i źródeł zachowań człowieka w sytuacji zaburzeń funkcjonowania; nie umie planować pomocy psychologicznej i psychoterapii; nie potrafi ocenić przydatności metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania psychoterapeutycznego.

(K) - Student nie rozumie potrzeby podnoszenia własnych kompetencji interpersonalnych oraz samoświadomości emocjonalnej w sytuacji udzielania świadczeń z zakresu pomocy psychologicznej i psychoterapii, wykazuje się niską świadomością specyfiki relacji interpersonalnych w sytuacji pomocy psychologicznej i psychoterapii; brak jest przesłanek do stwierdzenia jego dostatecznej troski o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej.

Ocena dostateczna

(W) - Student posiada częściową wymaganą wiedzę na temat psychoterapii.

(U) - Student potrafi analizować niektóre przyczyny i źródła zachowań człowieka w sytuacji zaburzeń funkcjonowania; dysponuje podstawowymi umiejętnościami planowania pomocy psychologicznej i psychoterapii ukierunkowanych na zmianę postaw i zachowań jednostki; w większości przypadków potrafi ocenić przydatność niektórych metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania psychoterapeutycznego.

(K) - Student częściowo rozumie potrzeby podnoszenia własnych kompetencji interpersonalnych oraz samoświadomości emocjonalnej w sytuacji udzielania świadczeń z zakresu pomocy psychologicznej i psychoterapii, wykazuje się świadomością specyfiki relacji interpersonalnych w sytuacji pomocy psychologicznej i psychoterapii; występują przesłanki do stwierdzenia jego dostatecznej troski o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej.

Ocena dobra

(W)- Student posiada znaczną, aczkolwiek niepełną wobec wymaganej, wiedzę na temat psychoterapii.

(U)- Student potrafi analizować większość przyczyn i źródeł zachowań człowieka w sytuacji zaburzeń funkcjonowania; dysponuje dobrymi umiejętnościami planowania pomocy psychologicznej i psychoterapii, z reguły potrafi trafnie ocenić przydatność większości metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania psychoterapeutycznego.

(K)- Student w znacznym stopniu rozumie potrzeby podnoszenia własnych kompetencji interpersonalnych oraz samoświadomości emocjonalnej w sytuacji udzielania świadczeń z zakresu pomocy psychologicznej i psychoterapii, wykazuje się dużą świadomością specyfiki relacji interpersonalnych w sytuacji pomocy psychologicznej i psychoterapii; występują ewidentne przesłanki do stwierdzenia jego zaangażowania w troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej.

Ocena bardzo dobra

(W)- Student posiada pełną, wymaganą wiedzę na temat psychoterapii.

(U)- Student potrafi wyczerpująco, w wymaganym zakresie, analizować przyczyny i źródła zachowań człowieka, w tym w sytuacji zaburzeń funkcjonowania; dysponuje wszystkimi wymaganymi umiejętnościami planowania pomocy psychologicznej i psychoterapii, potrafi bardzo trafnie ocenić przydatność wielu metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania psychoterapeutycznego.

(K)- Student w pełni rozumie potrzeby podnoszenia własnych kompetencji interpersonalnych oraz samoświadomości emocjonalnej w sytuacji udzielania świadczeń z zakresu pomocy psychologicznej i psychoterapii, wykazuje się szeroką świadomością specyfiki relacji interpersonalnych w sytuacji pomocy psychologicznej i psychoterapii; występują ewidentne przesłanki do stwierdzenia jego znaczącego zaangażowania w troskę o prawidłowy przebieg interwencji psychologicznej.

Treści programowe przedmiotu:

1. Podstawowe pojęcia i rozróżnienia w obrębie psychoterapii.
2. Wskazania i możliwości stosowania psychoterapii.
3. Paradygmat i źródła inspiracji w psychoterapii, antropologia psychoterapeutyczna.
4. Główne nurty i podejścia w psychoterapii:
  - 4.1. Psychoanaliza i psychoterapia psychodynamiczna;
  - 4.2. Psychoterapia behawioralno-poznawcza;
  - 4.3. Psychoterapia humanistyczna i egzystencjalna;
  - 4.4. Psychoterapia interpersonalna;
  - 4.5. Psychoterapia oparta na procesie doświadczenia;
  - 4.6. Psychoterapia zorientowana na płeć i kulturę.
5. Współczesne kierunki rozwoju oraz badania nad psychoterapią.
6. Zagadnienia etyczne i szkolenie w psychoterapii.

Literatura:

Literatura podstawowa:

Grzesiuk, L. (red.). (2005). Psychoterapia. Teoria. Podręcznik akademicki. Warszawa: Eneteia WPIK.

Grzesiuk, L. (red.). (2005). Psychoterapia. Praktyka. Podręcznik akademicki. Warszawa: Eneteia WPIK.

Grzesiuk, L. (red.) (2006). Psychoterapia. Badania i szkolenie. Podręcznik akademicki. Warszawa: Eneteia WPIK.

Prochaska, J. O., Norcross, J. C. (2006). Systemy psychoterapeutyczne. Analiza transteoretyczna. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Literatura uzupełniająca:

Aleksandrowicz, J.W. (2002). Psychopatologia zaburzeń nerwicowych i osobowości. Kraków: Wyd. UJ.

Beck, A.T., Freeman A., Davis, D.D. (2005). Terapia poznawcza zaburzeń osobowości. Kraków: WYD. UJ.

Berne, E. (1994). W co grają ludzie? Psychologia stosunków międzyludzkich. Warszawa: Wyd. Nauk. PWN.

Ciepliński, K. (2010). Wskazania, zasady i możliwości korzystania z pomocy psychoterapeutycznej. Roczniki Nauk o Rodzinie, 2(57), 95-108.

Ciepliński, K.M. (2011) Interwencje wsparte empirycznie w praktyce psychoterapii. Roczniki Psychologiczne, 14 (1), 27-33, artykuł polemiczny, głos w dyskusji tekstu Jadwigi M. Rakowskiej (2011), Użyteczność kliniczna interwencji psychoterapeutycznych wspartych empirycznie. Roczniki

Psychologiczne, 14(1), 7-22.

Ciepliński, K.M. (2018). Psychologia i psychoterapia wobec wolności. Warszawa: Eneteia.

Conzolino, L.J., (2004). Neuronauka w psychoterapii. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo.

Cooper, M. (2010). Efektywność psychoterapii i poradnictwa psychologicznego. Wyniki badań i praktyka kliniczna. Warszawa: IPZ PTP.

Curwen, B. i in. (2006). Poznawczo-behawioralna terapia krótkoterminowa. Gdańsk: GWP.

Czabała, J. Cz. (2009). Czynniki leczące w psychoterapii. Warszawa: Wyd. Nauk. PWN.

Frankl, V. E. (1998). Homo patiens. Warszawa: IW Pax. (oraz artykuły nt. dzieła Frankla zawarte w pracy pod red. K. Popielskiego: Człowiek-pytanie otwarte.)

Gabbard, G. (2009). Psychiatria psychodynamiczna w praktyce klinicznej. Kraków: Wyd. UJ.

Kratochvil, S. (2003). Podstawy psychoterapii. Poznań: Zysk i S-ka Wyd.

Lieb, K., Heblinger, B., Jacob, G. (2010). Przypadki kliniczne z psychiatrii i psychoterapii. Wrocław: Elsevier Urban & Partner.

Millon T., Davis R. i in. (2005). Zaburzenia osobowości we współczesnym świecie. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Padesky, Ch. A. i Greenberger, D. (2004). Umysł ponad nastrojem. Kraków: Wyd. UJ.

Rakowska, J. (2005). Skuteczność psychoterapii. Warszawa: Wyd. Nauk. Scholar.

Rakowska, J. (2011), Użyteczność kliniczna interwencji psychoterapeutycznych wspartych empirycznie. Roczniki Psychologiczne, 14(1), 7-22.

Yalom, I.D. (2008). Psychoterapia egzystencjalna. Warszawa: IPZ PTP.